

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT **PSICOLOGIA**

Coordinació: MUR LAIN, MARIA

Any acadèmic 2019-20

Informació general de l'assignatura

Denominació	PSICOLOGIA			
Codi	100515			
Semestre d'impartició	2N SEMESTRE - GRAU- JUN/SET			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Medicina	3	TRONCAL	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRALAB	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	0.5	2.5	3
	Nombre de grups	10	4	1
Coordinació	MUR LAIN, MARIA			
Departament/s	MEDICINA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	H Presencials 60 H. No Presecials 90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BATALLA LLORDES, IOLANDA	iolanda.batalla@udl.cat	2,9	
MIRET FALLADA, SALVADOR	salvador.miret@udl.cat	6,2	
MUR LAIN, MARIA	maria.mur@udl.cat	6,5	
PERA GUARDIOLA, VANESSA MARIA	vanessa.pera@udl.cat	2,4	

Informació complementària de l'assignatura

El metge disposa de múltiples instruments amb els que diagnosticar, avaluar i tractar els patiments dels seus pacients. No obstant, per fer aquest procés de l'acte mèdic, el metge ha de tenir l'habilitat per establir una relació eficaç entre metge i pacient. Aquesta habilitat implica un coneixement sòlid de les complexitats del comportament humà, juntament amb un aprenentatge rigorós de les tècniques de conversar i escoltar.

Una de les tasques més importants en la formació com a metge és adquirir les tècniques de l'escolta activa, tant del llenguatge com dels sentiments no expressats entre el metge i el pacient. El metge que vigila no només el contingut de la interacció (el que el pacient i el metge diuen), si no també el procés d'aquesta interacció (allò que no es diuen, però que es transmet de diferents maneres), comprenen que la comunicació entre dues persones es produeix, simultàniament, a diferents nivells. Quan no es ressalten, respecten i transmeten l'art i la tècnica de la escolta activa, als metges els hi manquen fonaments per establir una relació efectiva amb els seus pacients, per la qual cosa, inevitablement, l'atenció als seus pacients surt perdent.

La relació metge-pacient és un component clau del model biopsicosocial. Gerorge Engel ha estat el defensor més prominent d'aquest model de malaltia biopsicosocial, que remarca un abordatge de la malaltia i del comportament humà a través d'un sistema integrat. El model biopsicosocial deriva de la teoria general de sistemes. El sistema biològic subratlla el substrat anatòmic, estructural i molecular de la malaltia i els seus efectes sobre el funcionament biològic del pacient; el sistema psicològic està centrat en els efectes dels factors dinàmics, motivació i personalitat en la vivència i la reacció a la malaltia; per últim, el sistema social s'ocupa de les influències culturals, ambientals i familiars en l'experiència d'emmalaltir. El model d'Engel no considera que la malaltia sigui el resultat directe de les circumstàncies psicològiques o socioculturals d'una persona, si no que proposa una comprensió global de la malaltia i el tractament.

Per tant, el coneixement del pacient per part del metge no hauria de limitar-se a la seva situació clínica, i s'hauria d'establir en quina mesura la psicologia individual del pacient i el seu entorn sociocultural afecten a la seva malaltia, conèixer les respostes emocionals davant la mateixa i la seva relació amb el metge.

Objectius acadèmics de l'assignatura

L'objectiu principal d'aquesta matèria és l'adquisició de coneixements, habilitats i actituds dins del camp de la psicologia mèdica que poden ser útils per al futur metge i per l'exercici de la medicina.

Inclou conèixer els fonaments biològics, psicològics i socials en els estats de salut i malaltia, de la personalitat i la psicopatologia, i estudiar la interacció entre metge i pacient.

A. ADQUIRIR CONEIXEMENTS

- Descriure i analitzar la relació metge- pacient.
- Conèixer els fonaments biològics, psicològics i socials de la personalitat i la conducta en els estats de salut i malaltia.
- Descriure el desenvolupament cognitiu, emocional i psicosocial en les diferents etapes (de la infància, adolescència fins a la gent gran).
- Distingir el concepte, fonaments i aplicacions de la patologia psicosomàtica.

B. ADQUIRIR HABILITATS

- Habilitats Clíniques

- Maneig de la relació metge-pacient en diferents àmbits assistencials i adequats a cada situació clínica.
- Aplicar aquets coneixements a situacions laborals concretes, utilitzant els procediments adequats.
- Predisposició a les relacions interpersonals, a la comunicació i a la cooperació en equip.
- Assumpció de responsabilitats i presa de decisions.
- Saber reconèixer les situacions de risc i les que exigeixen atenció immediata.
- Adquirir bases de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de recursos sanitaris (com proves diagnòstiques o medicaments).
- Saber realitzar una anamnesi que inclogui una exploració psicopatològica, interpretant el seu significat.
- Abordatge de la patologia psicosomàtica, amb capacitat per realitzar un judici diagnòstic i establir un abordatge i una estratègia terapèutica raonada.

- Habilitats de Comunicació

- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui la informació rellevant.
- Realitzar una valoració de l'estat mental i una exploració psicopatològica.
- Redactar històries i informes de forma comprensible per a tercers.
- Comunicar-se de mode efectiu i clar, de forma oral i escrita, amb pacients o amb altres professionals.
- Establir una bona comunicació interpersonal, per dirigir-se amb eficiència i empatia a pacients i familiars.
- Conèixer aspectes de comunicació amb pacients, familiars i el seu entorn social.
- Conèixer els models d'entrevista clínica, comunicació verbal i no verbal. Redactar històries, informes i altres registres de forma comprensible a pacients, familiars i altres professionals. Realitzar una exposició en públic, oral i escrita, de treballs científics i/o d'informes professionals.

C. DESENVOLUPAR ACTITUDS I VALORS PROFESSIONALS

- Comprendre i aplicar els principis essencials de la professió mèdica, com els principis ètics, les responsabilitats legals i el secret professional.
- Desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura.
- Actualitzar la pròpia competència professional, donant importància a l'adquisició de nous coneixements i tècniques.
- Adquirir habilitats en el treball en equip, especialment en equips multidisciplinaris.

Competències

106 Desenvolupament cognitiu, emocional i psicosocial en la infantesa i adolescència.

107 Conèixer els fonaments biològics, psicològics i socials de la personalitat i la conducta.

109 Psicoteràpia

Continguts fonamentals de l'assignatura

A. Funcionament psíquic normal

1. Bases epistemològiques. L'objecte d'estudi de la psicologia.
2. Funcions psíquiques bàsiques. Neurofisiologia
3. Etapes del desenvolupament: infància i adolescència.
4. Estructura i desenvolupament de la personalitat. Normalitat i patologia.

B. De la normalitat a la Psicopatologia

1. Salut i malaltia. Salut mental: normalitat i patologia.
2. Homeòstasis i estrès
3. Medicina psicosomàtica
4. Psicopatologia general. Síndromes psicopatològiques.
  - a. Ansietat
  - b. Psicosis
  - c. Afectivitat
  - d. Instints (son i alimentació)

C. Intervenció

1. Psicometria
  - a. Personalitat
  - b. Intel·ligència
2. Psicoteràpia
3. Cumpliment terapèutic. Placebo i efecte placebo.

D. Relació Metge-Pacient

1. Aspectes psicològics de la pràctica mèdica
2. La relació metge-pacient, aspectes de la relació assistencial.
3. Situacions clíniques concretes.

Eixos metodològics de l'assignatura

Aquesta assignatura serà semestral, es donarà a 3er curs (2on semestre) i és de caràcter obligatori. Per tenir dret a l'avaluació continua (el 60% restant) l'estudiant ha d'haver assistit i participat en el 80% o més de les activitats programades

Distribució per hores.

ASSIGNATURA	ECTS	Activitats Presencials (40%)		Activitats no presencials (60%)	Total hores de dedicació de l' alumne
		Teoria y pràctica de grup únic	Pràctica i treball de petit grup		
Psicologia Mèdica	6	30 hores	30 hores	90 hores	150 hores

Pla de desenvolupament de l'assignatura

A) ACTIVITATS PRESENCIALS (40%)

A.1. CLASSES MAGISTRALS (Grup únic):

L'adquisició dels coneixements que són necessaris per a un futur metge per comprendre i explicar els processos psicològics inherents a la salut, a emmalaltir, i a la interacció metge-pacient. Aquest objectiu general s'articula en els següents components:

- Aplicar els principis i mètodes de la psicologia a l'estudi de la interacció de l'individu amb el medi socialment construït.
- Aplicar els principis i mètodes de la psicologia en l'estudi del comportament normal, seguint un criteri basat en els hàbits i estils de vida
- Comprendre a l'individu sa i malalt, com el resultat de la interacció de variables psicosocials i de variables estrictament biològiques. Entendre el cost de la malaltia i dels tractaments en quan a l'afectació dels hàbits i qualitat de vida
- Adquirir estratègies i habilitats per aconseguir informació a partir dels pacients i d'altres professionals, sense limitar-se a la informació patològica, sinó mitjançant una atenció especials als recursos adaptatius i de solució de problemes.
- Adquirir estratègies per identificar i reconèixer del funcionament psíquic normal fins a la psicopatologia, i també el rol dels factors psicològics en la intervenció terapèutica.

A.2. ENSENYAMENT PRÀCTIC (Grup Reduït):

a. SEMINARIS TEÒRICO-PRÀCTICS:

- Complement de les classes magistrals on s'aprofundeix i s'exerciten aspectes mes pràctics relacionats amb la matèria.
- Casos clínics, discussió de casos sobre els diferents temes de l'assignatura.
- Resolució de problemes
- Sessions audiovisuals, facilitant documentals o fragments de pel·lícules,

b. DEMOSTRACIONS TÈCNIQUES D'HABILITATS

- Valoració, avaluació psicomètrica i entrevista psicosocial
- Tècniques d'abordatge psicològic,
- Entrevistes de valoració de l'estat mental (screening de les funcions cognitives, detectar hàbits de risc per a la salut, avaluar l'estat emocional i personalitat)

c. GRUP PETIT

- Casos clínics, discussió de casos sobre la relació metge- malalt, establint abordatges, maneig de l'entrevista, actuacions més adients, i altres.
- Aprofundir en la relació metge –malalt, mitjançant el treball que presentin els alumnes i proporcionant un desenvolupament interactiu amb els alumnes, a partir dels casos demostratius.
- S'invita als alumnes a observar la relació metge-malalt, assistint durant un mínim de 10 hores al desenvolupament del treball assistencial d'un metge de la seva elecció.
- Després es demanarà als alumnes comunicar, dins d'un context de seminari, la descripció de les seves observacions juntament amb intervencions, comentaris i preguntes dels altres alumnes per tal de facilitar al professor aquest intercanvi, aportant les reflexions teòriques necessàries.

B) ACTIVITATS NO PRESENCIALS (60%)

B.1. ENSENYAMENT PROGRAMAT I SIMULACIÓ (AUTOAPRENTATGE)

Accedeixen grups grans d'alumnes i té alta rendibilitat docent. Hi ha diversos exemples:

- Activitats virtuals: Aquestes activitats es realitzaran a través del Campus virtual UdL (SAKAI) i la plataforma d'autoevaluació innovacampus.
- Casos clínics informatitzats
- Lectures orientades: Facilitació de referències bibliogràfiques (en format llibre, revista científica, webs, etc).

B.2.TREBALLS

B.3. TUTORIES

Sistema d'avaluació

AVALUACIÓ

Per tenir dret a l'avaluació continuada l'estudiant ha de complir els 4 requisits:

1. Control d'assistència a classes magistrals i seminaris

Assistència com a mínim del 80% dels seminaris

Es valorarà de forma favorable l'assistència a les classes magistrals.

2. Entrega i presentació oral del treball metge-pacient

Data d'entrega penjat al SAKAI : data límit 6 d'abril de 2018 a les 14h

Data de presentació oral i entrega de versió impresa: Seminaris de grup petit (del 10 al 25 d'abril de 2018)

3. Examen dels continguts teòrics

Data 12/06/18 a les 18h

40 preguntes tipus Test, amb 5 possibles respostes

Computen: encerts-(errors x 0,20)

4. Examen dels continguts del seminaris

Data 12/06/18 a les 18h

24 preguntes tipus Test, amb 5 possibles respostes

Computen: encerts-(errors x 0,20)

PUNTUACIÓ:

1. Control d'assistència al global de les classes i seminaris

>80% d'assistència als seminaris imprescindible per a l'avaluació de la matèria

S'afegiran 0,01 punts a la nota final per cada assistència a classe magistral

(suposen 0,30 màxim).

2. Entrega i presentació oral del treball metge-pacient

Suposarà el 20% de la nota final de la matèria

3.Examen dels continguts teòrics de les classes magistrals

Suposarà el 50% de la nota final de la matèria

4.Examen dels continguts dels seminaris

Suposarà el 30% de la nota final de la matèria

Bibliografia i recursos d'informació

El contingut de les classes es completarà mitjançant material i altres recursos didàctics.

- Suport informàtic (correu electrònic, plataforma SAKAI, etc)
- Suport audiovisual (Vídeo, Àudio, TV, ...)
- Suport material pràctic (fonts bibliogràfiques recomanades)

Fonts bibliogràfiques recomanades.

Llibres:

- BELLOCH, Manual de Psicopatología. Mc Graw Hill. 2 volúmenes.
- DAMASIO.
- GAZZANIGA MS, IVRY RB, Mangun GR. Cognitive Neurosciences. The biology of the mind. 3 edition WW Norton and Company. New York 2009.
- JEAMMET, PH..-Manual de Psicología Médica. Ed.Masson 1993.
- KAPLAN HI, Sadock BJ. Sinopsis de Psiquiatría. 9ªEd Waverly Hispanica, 2004
- MACHLEIDT W. Psiquiatría, trastornos psicossomáticos y psicoterapia. Ed. Masson 2004.
- MORA TERUEL F. Neurocultura. Madrid. Alianza Editorial 2007.
- MYERS, DG. Psicología. 7a edició. Madrid. Ed Médica Panamericana; cop 2005
- RIDRUEJO ALONSO, R.; Psicología Médica. Madrid, Interamericana; 1996
- TIZÓN, J. Componentes psicológicos de la práctica médica. Barcelona: Doyma, 1989.
- TIZON, J.L..-Protocolos y programas elementales para la atención primaria a la salud mental. 2 vols. Ed.Herder, 1997.

Publicacions periòdiques:

- Internal Journal of Clinical & Health Psych.
- Clínica y salud
- Internat Journal of Psychology & Psy. Therapy
- Revista de Psicopatología y Psic. Clínica
- Cuadernos Med. Psicossom. y Psiq. Enlace

Psicologia Mèdica en la xarxa:

- Sociedad española de Medicina psicossomática y psicología médica <http://www.psicociencias.com/>
- Fundación Cerebro y Mente <http://www.cermente.com/>
- Google - Mental Health http://directory.google.com/Top/Health/Mental_Health/
- American Psychiatric Association <http://www.psych.org/>
- National Institute of Mental Health <http://www.nimh.nih.gov/>
- NIMH Información al público <http://www.nimh.nih.gov/publicat/index.cfm>
- Expert Consensus Guidelines <http://www.psychguides.com/>
- Oxford University Press <http://www4.oup.co.uk/>
- American Psychiatric Press <http://www.appi.org/>
- PubMed <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/entrez?db=pubmed>

Adaptacions als continguts degudes al COVID-19

Els continguts originals de la matèria no varien respecte al programa.

Adaptacions a la metodologia degudes al COVID-19

Continuarem facilitant el total de les classes magistrals en el format de power point amb àudio. Està planificat anar penjant les classes adequant-nos al calendari docent.

També implica que el calendari programat pels **seminaris de grup petit**, que estaven destinats a la presentació oral del treball de relació metge-pacient, s'haurà de fer de forma virtual. Us demanem que pengeu diapositives amb àudio al apartat "activitats" en el mateix període assignat als seminaris.

Adaptacions al pla de desenvolupament degudes al COVID-19

Mantindrem l'avaluació tal i com estava establerta. Recordeu que consistia en 50% examen teòric + 30% examen seminaris + 20% presentació treball relació metge pacient.

Adaptacions a l'avaluació degudes al COVID-19

L'examen final es mantindrà el dia i hora prevista (3/06/20 a les 17h) però finalment no serà presencial, es farà online.